

Uusien RDA-kenttien käsittely tietuepoiminnassa

Ulla Ikäheimo

Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari

23.4.2013

RDA

- RDA = Resource Description & Access
- Aineistojen kuvailustandardi, korvaa nykyiset ISBD-pohjaiset kuvailusäännöt
- Otettu käyttöön 1.4.2013 Kongressin kirjastossa, British Libraryssa ja muutamassa muussa angloamerikkalaisessa kirjastossa
- Tulossa 2013: Kanada, Australia, Saksa, Hollanti, Filippiinit (kansalliskirjastot)
- Suomessa käänös valmisteilla Kansalliskirjastossa, käyttöön 2014/2015

Käytännön tilanne Suomessa

- Kirjastoissa poimitaan runsaasti tietueita RDA-standardiin siirtyneiltä tai kohta siirtyviltä kirjastoilta, joko BookWherellä tai muuten
- Voyager-metatietotyöryhmä on yhdessä Kansalliskirjaston RDA-asantuntijoiden kanssa valmistellut suosituksen uusien kenttien käytöstä, liite kokouspöytäkirjassa [11.4.2013](#)

Peruseriaatteet

- Suomessa siirrytään RDA:han sitten kun käännös on valmis ja koulutuksia pidetty -> emme itse aktiivisesti käytä vielä RDA-kenttiä emmekä RDA:n kuvailuohjeita
- Tehtyä työtä ei kannata hävittää, vaan kentät jätetään tietueisiin vastaisen varalle
- Kuvailutietoja ei tarvitse muokata, mutta hakutiedot pitää muokata Suomen sääntöjen mukaisiksi

Yleisiä eroavuuksia

- RDA-tietueissa on enemmän tietoa suoraan julkaisusta, esim. välimerkitys ja isot/pienet kirjaimet on jäljennetty sellaisenaan
- Lyhenteitä ei juurikaan käytetä, esim. p. = painos
- Tekijämerkintöjen ”kolmen sääntöä” ei ole, vaan kaikki tekijät luetaan ja ensimmäinen on 100-kentässä – vrt. Suomalaisten luettelointisääntöjen Hakutietojen sääntö: nimekkeestä pääkirjaus
- Kokonaan uusista kentistä luettelo MARC 21 –formaatin sivuilla <http://www.loc.gov/marc/RDAinMARC.html>

Kenttä kentältä

- Kiinteissä kentissä ei muutoksia. Luettelointisääntökoodi 000/18 on edelleen i = ISBD-välimerkitys
- 040 Luetteloiva organisaatio osakenttä \$e Kuvailukäytäntö = **rda** – tämä kohta kertoo, että kyseessä on RDA-tietue. Se jätetään tietueeseen (ellei kuvailija jostain syystä halua muokata RDA-ominaisuuksia pois, mitä ei suositella)
- 100/110/700/710-kenttien tekijän funktiot on merkitty osakenttään \$e lyhentämättöminä. Näillä kerrotaan henkilön ja teoksen suhde eli nämä toteuttavat RDA:n ideaa MARC 21 –maailmassa. Jätetään tietueisiin, käännetään kuvailukielelle käsin tai automaattisesti

- 260-kenttää ei juuri käytetä, vaan sen korvaa 264-kenttä, Huomautus tuotanto-, kustannus-, jakelu-, valmistus- ja tekijänoikeustiedoista. 264-kentän indikaattorirakenne on tarkempi kuin 260-kentän eikä sitä suoraan voi konvertoida. Hyväksytään 264, mikä vaatii tietokantojen näyttöjen päivityksen
- 336 Sisältötyyppi ja 337 Mediatyyppi käytössä meillä ISBD-sääntöjen mukaan, RDA-malliset kentät poistetaan
- Kokonaan uudet 3-alkuiset kentät (Tallennetyyppi, Fyysinen väline, Äänen ominaisuudet jne.) jätetään tietueisiin sellaisinaan

- BookWhere-konversio-ohjelma päivitetään vastaamaan suosituksia
- Voyager-metatietotyöryhmän suositukset päivitetään MARC 21 – sovellusohjeisiin kunkin kentän kohdalle

Kysymykset ja kommentit

voyagertr-cat@helsinki.fi (metatietotyöryhmä)

marc-posti@helsinki.fi (Kansalliskirjasto)

16 40

KANSALLIS
KIRJASTO